

Góamu i ūmurē iridea

1 ¹Neōgoraguere, āārīpereri āārīburi dupuyuro Góamu i ūmurē iriyupu. Ūmugasi, nikūrē iriyupu mamarōguere. Āsū āārīyuro:

²Iripoeguere, nikū neō deymarīyuro.

Āārīpererogue naītīārō āārī, dekópa dita āārīkōāyuro dapa. Góamu gapu, ĩgū turari merā, mirū irirosū dekó wekague waagorenayupu.

³Puru Góamu āsū ārīyupu:

— Boyori waaburo — ārīyupu.

Īgū irasū ārīrī merāta, boyori waayuro. ⁴“Ōāā,” ārīyupu boyori waamakū ĩāgū. Puru, boyori, naītīārī dukawayupu. ⁵Boyorire: “ūmu āārīburo,” ārī wāīyeyupu. Naītīārīrē: “ñami āārīburo,” ārī wāīyeyupu. Āsū iriyupu Góamu āārīpuroriri nurē.

⁶⁻⁷Puru, pe nu waaró merā, Góamu āsū ārīyupu:

— Dekó dukawariburo — ārīyupu.

Īgū irasū ārīrī merāta, dekó dukawariyuro. Iri dekó dukawariadero puru, ūmarōma dekó yebori waanugāyuro. I nikūrē dekó merā duyayuro dapa āārīpereroguere. ⁸Irasirigu, Góamu ūmarōma gapure: “ūmugasi āārīburo,” ārī wāīyeyupu. Irasiriadero puru, pe nu pereyuro.

⁹Puru, Góamu ure nu waaró merā āsū ārīyupu:

—I nikūma dekó
surogueta nerēburo.
Irasū waadero puru,
bojoñajārī yeba
deyoaburo —ārīyupu.

Irasiriro, īgū irasū
ārāderosūta waayuro.
¹⁰I bojoñajārī yebare:
“nikū āārīburo,” ārī
wāīyeyupu. Dekó
surogueta nerēādeare:
“dia wádiya

āārīburo,” ārī wāīyeyupu. Īgū irasiriadeare īāgū,
“Ōāā,” ārīyupu. ¹¹⁻¹²Irasirigu āsū ārīyupu doja:

—I nikū āārīburire: tá koye merā, yuku duka
merā, puri masānugāburo —ārī pīyupu.

Īgū irasū ārīrī merāta, īgū ārāderosūta waayuro i
nikūguere. Iri āārīpererire īāgū: “Ōāā,” ārīyupu
Gōāmu. ¹³Īgū irasiriadero puru, ure nu pereyuro.

¹⁴⁻¹⁸Gaji nu, wapikuri nu waaró merā, Gōāmu āsū
ārīyupu:

—Īmugasiguere sīāgori deyoaburo —ārīyupu.

Īgū irasū ārīrī merāta, abea deyoañurā. Īmumu
sugu, űamimu sugu, neñukāde deyoañurā i nikūguere
boyomurā.

—Abe űmumu wāgu gapu űmurē sīāgōgukumi.
Abe űamimu gapu neñukā merā űamirē boyorākuma
—ārīyupu.

Āsū ārīyupu doja:

—Bojori, űipiri nurī āārīburo —ārīyupu.

Īgū irasū ārīrī merāta, īgū ārāderosūta waayuro.
Iri āārīpererire īāgū: “Ōāā,” ārīyupu. ¹⁹Īgū
irasiriadero puru, wapikuri nu pereyuro doja.

²⁰⁻²¹Puru su mojōma nurī waaró merā Gōāmu
āsū ārīyupu doja:

—Wai, āārīpererā diamarā āārīburo —ārīyupu.

Īgū irasū ārimakūta,
pāgārā, mutārāgā diague
āārīnugāñurā.

Āsū ārīnemoyupu doja:

– Wūrā, āārīpererā
ūmarōgue wúburo
– āriyupu.

Īgū irasū ārīrī
merāta, āārīpererā
āārīnugāñurā. “Ōāma,”
āriyupu Gōāmu īgū
irianerārē īāgū.

²²Irasiri odo, īgūsā āārīburire āsū āriyupu:

– Musā wārā masāporerākoa. Irasirirā musā
diamarā, ūmarōmarāde, wārā masāpore,
āārīpereroguerē āārīrākoa – āriyupu. ²³Īgūsārē iri
odomakū, su mojōma nurī pereyuro doja.

²⁴Puru, gaji nu gapu, su mojōma pere, gaji mojō
suru, pērēbejari nurī waaró merā, Gōāmu āsū
āriyupu doja:

– Waimurā ejorā, waimurā makānumarā, gajerā
yebague paárā, āārīpererā i nikūmarā āārīburo
– āriyupu.

Īgū irasū ārimakūta, īgūsā āārīnugāñurā.

²⁵Irasirigu īgūsārē āārīpererārē, īgū irianerārē īāgū:
“Ōāma,” āri īāyupu.

Gōāmu masakare iridea

²⁶Irasū ārī odo, āsū āriyupu doja:

– Daporare masakare irigura. Yu irirosū gūña
masīrī, yujupūrā turari oparākuma. Irasirigu īgūsā
waí, wūrā, waimurā ejorā, waimurā makānumarā,
gajerā yebague paárā, āārīpererārē dorerākuma
– āriyupu.

²⁷Irasū ārī odo, Gōāmu īgū irirosū āārīrārē
masakare iriyupu. Ūmūū, nomeō iriyupu. ²⁸Īgūsārē iri

odo, āsū ārī wereyupu īgūsā āārīburire:

—Musā wārā masāporerākoa. Irasirirā, āārīpererogue āārīrākoa, āārīpererā i nikūmarārē opamurā. Wai, wūrā, waimurā, āārīpererārē oparākoa musā —ārīyupu Gōāmu īgūsārē.

²⁹Puru āsū ārīyupu doja:

—Īāka ire! Yu musārē, āārīpereri tá baari koye merā, yuku duka merā, sīā. I musā baaburi āārīrōkoa. ³⁰Yu, tá pūrīkurire, waimurā, yebague paārā, sīgūwāgārā, wūrā, waidere sīā. I tá, īgūsā baaburi āārīrōkoa —ārīyupu.

I āārīpereri īgū ārāderosūta waayuro. ³¹Gōāmu i ūmuma āārīpereri īgū iriadeare īāgū: “Ōātaria pāma,” ārīyupu. Īgū irasū ārādero puru, su mojōma pere, gaji mojō suru, pērēbejari nurī pereyuro.

2 ¹Iri nu peremakū, Gōāmu ūmugasi, nikū, āārīpereri i ūmuma āārīburire iri odoyupu.

²Irire odogu, su mojōma pere, gaji mojō peru, pērēbejari nurī waaró merā, moārīrē piriypupu.

³Irasirigu iri nu āārīburire āsū ārīyupu:

—Su mojōma pere, gaji mojō peru, pērēbejari nurī waaró merā, i ūmurē iri odo, moārīrē piria. Irasirirā, dapāgāno āārīpererā masaka īgūsā moārīrē piri, sīūñajārākuma. Ōārī nu, yaa nu āārīrōkoa —ārīyupu Gōāmu.

⁴Āsū iriyupu, Gōāmu ūmugasi, nikū, āārīpereri gajino i ūmuma āārīburire irigu.

Gōāmu ūmūrē Edén wāikuri poegue pídea

⁵Gōāmu ūmugasi, nikūrē iri odoadero puru, neō deko merēmakū iribiriyupu dapa. Irasiro tá, yuku neō puribiriyuro. Masakade marīñurā dapa. ⁶I yeba deko merēbirikerepuru, deko wiri, āārīpererogue ūmawasiriyoyuro.

⁷Irasiriga, Gōāmu i ūmu iri odoadero puru, su mojōma pere, gaji mojō suru, pērēbejari nurī waaró merā, sugu ūmúū iriyupu. Īgūrē nikū merā weayupu. Wea odo, Īgūrē okari, yujuāīrī purisāyupu. Īgū irasirimakū, okanugāyupu.

⁸Puru, abe murīrīrō gapu, Edén wāikurogue Gōāmu su poe, ōārī poe iriyupu. Iri poegue Īgū weadire pīyupu, koredorega. ⁹Iri poeguere Gōāmu ōārī baari, āārīpereri yuku duka purimakū iriyupu. Iri poe dekogue, sugu yukuga pīyupu. Irigu masakare perebiri okari sīdi pīyupu. Gajigu masakare űerī, ōārī masīrī sīdi pīyupu.

¹⁰Edenguere súya dia dipakuyuro. Iri poere deko sīyuro. Iriya iri poe deko yuriayuro. Iri poe turo merā, wapikudiya dukawariyuro.

¹¹Āārīpuroridiya Pisón wāikudiya āārīyuro. Iya, Havila wāikuri nikūrē tariweryuro. Iri nikūrē ūtāyeri oro wāikuri yeri āārīyuro. ¹²Iri oro ōārī, gajino merā neō morēbiri āārīyuro. Gó yukude ōārō sūrōrī āārīyuro. Gaji ūtāyeri ōārī yeri āārīyuro.

¹³Gajiya Gihón wāikudiya āārīyuro. Iya Cus wāikuri nikūrē āārītariweryuro.

¹⁴Gajiya Tigris wāikudiya āārīyuro. Iya Asiria nikū āārītúnurō abe murīrīrō gapu āārīwijayuro. Gajiya Eufrates wāikudiya āārīyuro.

¹⁵Gōāmu ūmúurē Edengue pīyupu, iri poere oteri koredorega. ¹⁶Īgūrē dorega āsū ārīyupu:

—Mu āārīpereri i poema yuku dukare baamasīā.
¹⁷Iri watope āārādigare, űerī, ōārī masīrī sīdigu duka direta, neō baabirikōāka. Irigu dukare baagu, diayeta boagukoa —ārīyupu Gōāmu Īgūrē.

Gōāmu ūmúurē wapikubugore iridea

¹⁸⁻²⁰Puru, Gōāmu ūmúurē nikū merā weadero puru, waimurā, wūrā Īgū puro ejamakū iriyupu,

ígúsáré wáiyedoregu. Ígū puro ejamakū, āārīpererā waimurārē wáiyeyupu. Irasirirā āārīpererā wāi opañurā. Gōāmu āārīpererā waimurārē ūmúú puro ejamakū íāgū, wapikubu marímakū íāyupu.

Puru, Gōāmu āsū ārī gūñayupu: “Íi ūmúú suguta āārímakū ōābea. Irasirigu ígūrē wapikubugore irigura,” ārī gūñayupu. ²¹Irasirigu Gōāmu ígūrē wujañajāmakū iriyupu. Ígū kārīrīpoe, ígūya arupama gōārē āiyupu. Ái odo, diire biakōāyupu doja. ²²Iri gōā merā sugo nomeō iriyupu. Iri odo, ūmúurē wiayupu. ²³Igore íāgū, ūmúú āsū ārīyupu:

—Igota yure wapikubugo āārímo. Igoya dií, yaa dií irirosú āārāā. Igo, yaa dupu merā, yaa gōā merā, Gōāmu iriadego āārímo. Irasirigu, Gōāmu, yaa dupu merā igore irimakū íāgū: ‘Nomeō’, ārī wáiyea igore —ārīyupu ūmúú.

²⁴Irasirigu sugu nomeōrē marāpokugu, ígū pagusāmarāya wiire wirigukumi, ígū marāpo merā āāríníkoābugu. Ígū irasú marāpokugu, pērā āārīkererā, Gōāmu iūrōrē sugu irirosú āāríníkoārākuma.

²⁵Gōāmu ūmúurē, nomeōrē wiadero puru, suri marírā āārīkererā, neō guyasírírí maōñurā dapa.

Ūmúú nomeō merā Gōāmu dorero tarinugādea

3 ¹Pírú gapu, āārīpererā waimurā nemorō ārīgatorikugu āārīyupu. Irasirigu pírú nomeō puro eja, āsū ārī sérēñayupu:

—ÍĀārīrōta musārē Gōāmu i poema āārīpereri yuku dukare: “iBaabirikōāka!” ārírí? —ārīyupu.

²Ígū irasú ārímakū pégo, āsū ārī yujuyupo:

—Gua āārīpereri i poema yuku dukare baamasīā.

³Poe dekomu duka direta: “iBaabirikōāka!” ārimi. “iNeō moañabirikōāka! Irigu dukare baarā, musā boakōārākoa,” ārimi Gōāmu guare – āriyupo pīrūrē.

⁴Igo irasū ārimakū pégu, pīrū igore āsū āriगतoyupu:

– Āārībea. Boabirikoa musā. ⁵Musā irigu dukare baarā, Gōāmu irirosū masīrākoa. Īgū irirosū oārīrē, űerīdere oārō masīrākoa. Gōāmu ire masīmi.

Irasirirā, baaka – āriyupu pīrū igore.

⁶Īgū irasū ārimakū pégo, āsū āri gūñayupo: “Igu duka oārīgora āārāā. Yu igu dukare baago, oārō masīgōkoa,” āri gūñayupo. Irasirigo, irigu dukare tea, baayupo. Baa odo, űmáũdere síyupo. Īgūde neā baayupu. ⁷Irire baa odorā, Īgūsā suri marīrā āārīrē pēmasīñurā. Bāro guyasīrīnugāñurā. Irasirirā, pūri merā suri ea, sāñañurā Īgūsāya dupure duūrā.

Gōāmu ĩgūsārē wajamoādea

⁸Abe űajārīpoe, ĩgūsā irigu duka baadea nurēta Gōāmu iri poegue ejamakū péñurā. Īgū ejamakū pérā, űmawāgā, yuku purupu durinīñurā Gōāmurē gūirā. ⁹Gōāmu gapu, űmáũrē āsū oeyupu:

– ĩNoōgue āārīri mu?

¹⁰Ūmáũ āsū āri yujuyupu:

– Mu oōgue ejamakū péabu. Suri marīsīā, gūiakubu. Irasirigu murē durirogue āārāā – āriyupu.

¹¹Īgū irasū ārimakū pégu, Gōāmu ĩgūrē āsū āriyupu doja:

– ĩNoā murē: “suri marīgū āārāā,” āārī? ĩYu

murē baadorebiridi dukare
báari mu? —ārīyupu ígūrē.

¹²Ūmáū āsū ārī

yujuyupu doja:

—Mu yare wapikuburo
āārī sídego, irigu dukare
yare ejoamo. Irasirigu
baakubu yu —ārīyupu.

¹³Ígū irasū ārīmakū

pégu, Gōāmu nomeōrē āsū
ārī sērēñayupu:

—¿Naasiribugo irasiriari
mu? —ārīyupu.

Igo āsū ārī yujuyupo:

—Pírū yare: “Irigu dukare baamakū, óāgorakoa,”
ārīgatoami. Irasirigo baakubu —ārīyupu.

¹⁴Igo irasū ārīmakū pégu, Gōāmu āsū ārīyupu
pírūrē:

—Mu ārīgatoadea waja, mu direta gajerā waimurā
watope, wajamoāgūra. Irasirigu dapagā merā, mu
okaro bokatiūrō yebague sígūgorenagūkoa. Gajinorē
baagu, nikūwera merā baagukoa.

¹⁵Igo nomeō murē íāduabirikumo. Dapagā merā,
igo pārámerāde mu pārámerārē íāduabirikuma. Mu
pārámerā, igo pārámerāya guburire kūrīmakū, ígūsā
gapu musāya dipuru kuramuturākuma —ārīyupu
Gōāmu pírūrē.

¹⁶Irasū ārī odo, āsū ārīyupu nomeōrē:

—Mu nijīpo āārīgō, búro poyari merā
pūrākugokoa. Irasū āārīkerego, mu marāpu merā
āārīduagokoa. Mu marāpu gapu, murē doregukumi
—ārīyupu.

¹⁷Igore irasū ārī odo, āsū ārīyupu ūmúurē:

—Mu marāpore yujuabu mu. Igo irigu dukare
símakū, baabu, yu baadorebirideare. Irasiri, i
nikūguere dupuyurogue óārō āārāderosū neō

āārīnemobirikoa. Mu
okaro bokatiūrō búro
poyari merā moāgūkoa mu
baaburire opabu. ¹⁸Muya

oteri watopere, ñerī tá, porakuri, purirokoa.
Irasiro, muya oteri oārō puribirikoa. Irasirigu,
makānuma baarire baagukoa. ¹⁹Mu poyari ñajāsiriri
merā moāgūkoa baarire opabu. Yu murē nikū merā
weabu. Irasirigu, mu boadero puru dupaturita nikū
poyamakū irigukoa –ārīyupu Gōāmu ĩgūrē.

²⁰Īi ūmūū “Adán” wāikuyupu. Hebreoya merā
“masaku” ārīduaro yaa. Adán ĩgū merāmorē “Eva”
wāiyeyupu. Hebreoya merā “Eva” ārīrō “okago”
ārīduaro yaa. Masaka pago āārīpuroribugo āārīyupo.
Irasirirā, āārīpererā igo pārāmerā āārīturiarā āārīma.

²¹Gōāmu ĩgūsārē irasū ārī odo, waimurārē wējē,
ĩgūsāya gasiri merā suri iribosa, sñadoreyupu.

²²Irasiri odo, āsū ārī gūñayupu Gōāmu: “Īsā masaka
oārīrē, ñerīrē
masīma. Irasirirā,
daporare yu
masīrōsū dujama.
Perebiri okari
sīdigu dukare
baarā, perebiri
okari oparākuma.
Irasirigu, yu iri
dukare: ‘iNeō
baabirikōāka!’ ārī
kāmutagura,” ārī
gūñayupu.

²³Irasirigu

Gōāmu Adasārē
Edén wāikuri poegue
āārīrārē béowiugu,
āsū ārīyupu Adarē:

—Yu murē nikū merāta weabu. Irasirigu, iri
nikūrēta moāgū waaka —ārīyupu.

²⁴Īgūsārē béowiuadero paru, Edén wāīkuri
poeguere abe murīrīrō gapure, Gōāmu īgū
puromarārē, pērā goerā kēdupurikurārē, pīyupu.
Īgūsārē pīyupu, iri poe űajārōrē īādurīpidoregu. Su
majī, sareri majī, peamee opari majīrē, iro űajārōrē
soronimakū iriyupu, perebiri okari sīdigu purogue
masaka ejabirikōāburo, ārīgū.

© 1992

Primera edición, 1992
100 ejemplares

Impreso en
Editorial Alberto Lleras Camargo
Apartado Aéreo 100602
Santafé de Bogotá, Colombia

Colombia
Siriano
SL (Gn-Nu)
1992
Criswell/Brandrup
IBS
[Colorado Springs, CO
United States
B208964